

Het Nieuwe Rijksmuseum Amsterdam

**Toetsingsadvies over het milieueffectrapport en de
aanvulling daarop**

19 december 2006 / rapportnummer 1657-87

commissie voor de milieueffectrapportage

Gemeente Amsterdam
Stadsdeel Oud Zuid
Postbus 51160
1007 ED Amsterdam

uw kenmerk
2006/10815

uw brief
11 september 2006

ons kenmerk
1657-88/Br/ks

onderwerp
Toetsingsadvies over het MER
Het Nieuwe Rijksmuseum Amsterdam en
de aanvulling daarop

doorkiesnummer
(030) 234 76 21

Utrecht,
19 december 2006

Geacht college,

Met bovengenoemde brief stelde u de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid een toetsingsadvies uit te brengen over een milieueffectrapport (MER) ten behoeve van de besluitvorming over Het Nieuwe Rijksmuseum Amsterdam en de aanvulling daarop. Overeenkomstig artikel 7.26 van de Wet milieubeheer (Wm) bied ik u hierbij het advies van de Commissie aan.

De Commissie hoopt met haar advies een constructieve bijdrage te leveren aan de besluitvorming. Zij zal graag vernemen hoe u gebruik maakt van haar aanbevelingen. Dit houdt in dat de Commissie graag het (ontwerp)besluit en de evaluatiedocumenten krijgt toegestuurd.

Hoogachtend,

dr.ir. G. Blom
Voorzitter van de werkgroep m.e.r.
Het Nieuwe Rijksmuseum Amsterdam

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport
Het Nieuwe Rijksmuseum Amsterdam
en de aanvulling daarop

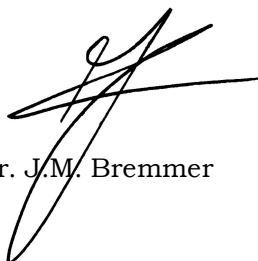
Advies op grond van artikel 7.26 van de Wet milieubeheer over het milieueffectrapport over Het Nieuwe Rijksmuseum Amsterdam en de aanvulling daarop,

uitgebracht aan het Bestuur van Stadsdeel Amsterdam Oud Zuid door de Commissie voor de milieueffectrapportage; namens deze

de werkgroep m.e.r.

Het Nieuwe Rijksmuseum Amsterdam,

de secretaris

ir. J.M. Bremmer

de voorzitter

dr.ir. G. Blom

Utrecht, 19 december 2006

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING	1
2. OORDEEL OVER HET MER	2
2.1 Algemeen	2
2.2 Toelichting op het oordeel.....	2
2.2.1 Bezoekersaantallen/extra autoverkeer	3
2.2.2 Beïnvloeding waterstand	2
3. OVERIGE OPMERKINGEN OVER HET MER MET AANBEVELINGEN ..	3
3.1.1 Maatregelen ten aanzien van fietsen en touringcars.....	4

BIJLAGEN

1. Brief van het bevoegd gezag d.d. 11 september 2006 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen
2. Kennisgeving in "Het Parool" d.d. 31 augustus 2006
3. Projectgegevens
4. Lijst van inspraakreacties en adviezen

1. INLEIDING

De Programmadirectie Het Nieuwe Rijksmuseum Amsterdam (HNR) heeft het voornemen om het Rijksmuseum te vernieuwen. De vernieuwing bestaat onder andere uit de verplaatsing van de entree naar de zijwanden van de onderdoorgang, de realisatie van een souterrain voor presentatieruimtes, de verbouwing van een aantal gebouwen, de sloop van een deel van de gebouwen en de bouw van een aantal nieuwe gebouwen (ook buiten de hekken). De omvangrijke klimaat- en gebouwinstallaties worden ondergronds geplaatst. Om de vernieuwing en nieuwbouw planologisch mogelijk te maken is vrijstelling van het vigerende bestemmingsplan nodig. Het milieueffectrapport (MER) dient als onderbouwend document bij de besluitvorming over deze vrijstelling door het bestuur van het stadsdeel Amsterdam Oud Zuid.

Bij brief van 11 september 2006¹ heeft het stadsdeel Amsterdam Oud Zuid de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid gesteld om advies uit te brengen over het opgestelde milieueffectrapport (MER). Het MER is op 7 september 2006 ter inzage gelegd². Het advies is opgesteld door een werkgroep van de Commissie voor de m.e.r.³ De werkgroep treedt op namens de Commissie voor de m.e.r. en wordt verder in dit advies 'de Commissie' genoemd. Op grond van artikel 7.26, lid 1 van de Wm toetst de Commissie:

- aan de richtlijnen van het MER, zoals vastgesteld op 25 januari 2006;
- op eventuele onjuistheden;
- aan de wettelijke regels voor de inhoud van een MER⁴.

De Commissie heeft kennis genomen van de inspraakreacties en adviezen⁵, die zij van het bevoegd gezag heeft ontvangen en deze gebruikt bij haar advisering.

Tijdens de toetsing inventariseert de Commissie eerst of er tekortkomingen zijn in het voldoen aan de wettelijke vereisten en de richtlijnen en gaat zij na welke onderdelen van het MER in aanmerking komen voor een positieve vermelding. Vervolgens beoordeelt de Commissie de ernst van de tekortkomingen. Daarbij staat de vraag centraal of de benodigde informatie aanwezig is om het milieubelang een volwaardige plaats te geven bij het besluit over de vrijstelling van het bestemmingsplan. Is dat naar haar mening niet het geval dan betreft het een *essentiële tekortkoming*. De Commissie zal dan adviseren tot een aanvulling. Overige tekortkomingen worden in het toetsingsadvies opgenomen, voor zover ze kunnen worden verwerkt tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. Deze werkwijze impliceert dat de Commissie zich in het advies tot hoofdzaken beperkt en niet ingaat op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang.

Aanvulling

Tijdens de toetsing heeft op 7 november een gesprek plaatsgevonden tussen de Commissie, het bevoegde gezag en de initiatiefnemer. Daar heeft de Commissie kenbaar gemaakt dat het MER op het onderdeel geohydrologie onvolle-

¹ Zie bijlage 1.

² Zie bijlage 2.

³ Zie bijlage 3 voor de samenstelling van de werkgroep en andere projectgegevens.

⁴ Wm, artikel 7.10

⁵ Zie bijlage 4 voor een lijst hiervan.

dig is. Naar aanleiding daarvan heeft het bevoegde gezag de Commissie verzocht de advisering op te schorten om de initiatiefnemer in de gelegenheid te stellen om een aanvulling op het MER te maken. Op grond van een concept aanvulling heeft op 4 december opnieuw een gesprek plaatsgevonden, waarna de aanvulling is aangepast. De aanvulling heeft niet ter visie gelegen. Daarom is inspraak over de aanvulling niet beschouwd.

De aanvulling bestaat uit twee rapporten: “Geohydrologisch onderzoek invloed kelders Rijksmuseum te Amsterdam”, waarin de grondwatermodellering is onderbouwd en “Addendum bij het Milieueffectrapport Het Nieuwe Rijksmuseum Amsterdam”, waarin de tekst van het MER over het onderwerp bodem en grondwater herschreven wordt. Dit advies bevat het oordeel over het MER inclusief de aanvulling.

2. OORDEEL OVER HET MER

2.1 Algemeen

De Commissie is van oordeel dat **de essentiële informatie in het MER plus de aanvulling aanwezig** is.

Er ligt een beknopt MER, waarin de plannen voor het Rijksmuseum en de effecten op de cultuurhistorische waarden goed zijn beschreven. De Commissie heeft enkele kritische kanttekeningen bij de beschrijving van de bezoekersaantallen. Hier wordt in §2.2.2 op ingegaan.

De Commissie constateerde een essentiële tekortkoming in de beschrijving van de mogelijke beïnvloeding van de grondwaterstand in de omgeving van het Rijksmuseum als gevolg van de aanleg van ondergrondse werken. In de aanvulling is deze tekortkoming opgelost. Hier wordt op ingegaan in §2.2.1.

2.2 Toelichting op het oordeel

2.2.1 Beïnvloeding grondwaterstand

Het MER

Modelberekeningen

In de richtlijnen wordt gevraagd om met behulp van een numeriek grondwaterstromingsmodel na te gaan hoe de grondwaterstand in het gehele beïnvloedingsgebied zal veranderen, zowel voor een gemiddelde situatie als tijdens perioden met veel neerslag. De Commissie achtte de resultaten van de gepresenteerde modelstudie (DWR, februari 2005) voor deze voorspelling onvoldoende onderbouwd⁶. Volgens de Commissie diende het model op diverse punten te worden verbeterd, o.a.:

- stroming van grondwater over de ringtunnel;
- drainage en infiltratie in de tuinen rond het museum.

⁶ Overigens wordt ook in de inleiding van dit rapport aangegeven dat het om indicatieve resultaten gaat.

Reguleren van effecten

In het MER wordt gesteld dat door "het aanbrengen van een gereguleerd lokaal grondwatersysteem onder het Rijksmuseum en haar tuin wordt geprobeerd om elk mogelijk effect op de grondwaterstand als gevolg van de bouwplannen te neutraliseren en de plaatselijke grondwateroverlast en -onderlast aan te pakken." Het ontworpen drainage en infiltratiesysteem zal zeker een dempende werking hebben op de fluctuaties ter plaatse van het hoofdgebouw en de tuinen, maar de aaneenschakeling van kelders reikt veel verder. De stelling dat elk mogelijk effect wordt geneutraliseerd, is in het MER niet onderbouwd.

Verstoring Basisveen

In de richtlijnen wordt gevraagd of het risico bestaat dat het Basisveen wordt verstoord en de infiltratie naar het onderliggende watervoerende pakket wordt vergroot. Hier wordt in het MER niet op ingegaan, terwijl niet is uitgesloten dat hier sprake is van een reëel risico.

De aanvulling

De mogelijke beïnvloeding van de grondwaterstand in de omgeving van het Rijksmuseum is onderzocht met een op vele punten verbeterd grondwatermodel. Het addendum geeft de resultaten van de modelstudie goed weer. De grondwaterstroming en de effecten van de aanleg van de ondergrondse werken op de grondwaterstand zijn nu voor de verschillende situaties beschreven en in duidelijke figuren gepresenteerd. Op de mogelijke verstoring van het Basisveen is kort ingegaan.

- De Commissie adviseert de grondwaterstanden tijdens en na de verbouwing, te monitoren, o.a. om de werking van het drainage en infiltratiesysteem te controleren.

2.2.2

Bezoekersaantallen/extra autoverkeer

In het MER wordt gerekend met een gemiddeld bezoekersaantal per dag, dat wordt berekend door het jaartotaal door 365 te delen. Er wordt geen inzicht gegeven in de mogelijke afwijkingen van de verkeersintensiteiten van het gemiddelde (piekaantallen) en derhalve ook niet in de gevolgen die dit kan hebben voor de kwaliteit van het milieu (met name geluid en lucht).

De Commissie acht dit echter geen essentiële tekortkoming, omdat uit de wel beschikbare gegevens kan worden afgeleid dat de invloed minimaal is. Indien namelijk wordt verondersteld dat op een topdag twee keer zo veel bezoekers naar het museum komen als op de berekende gemiddelde dag, is er in planalternatief B (2 miljoen bezoekers/jaar) sprake van nog eens 250 extra auto's. Wat betreft het aspect geluid kan dan maximaal 0,1 dB extra geluidbelasting optreden op de gevels van de panden in de omgeving. Daarmee is de totale toename 0,2 dB; een geluidniveauverschil dat niet kan worden vastgesteld door het menselijk gehoor.

Wat betreft de luchtverontreiniging gaat een vergelijkbare redenering op. Het beperkte aandeel van het verkeer naar en van het museum ten opzichte van het overige verkeer in de omgeving leidt ertoe, dat er geen verschil is tussen autonome ontwikkeling en planvarianten⁷.

⁷ In inspraakreactie nr. 2 van mr. J. van Bennekom wordt gesteld, dat de berekeningsmethodiek van de luchtkwaliteit niet goed is toegepast. De Commissie sluit zich hier niet bij aan, maar is van mening dat de gehanteerde methode valide is.

3. OVERIGE OPMERKINGEN OVER HET MER MET AANBEVELINGEN

In dit hoofdstuk geeft de Commissie adviezen die naar haar mening van belang zijn voor de kwaliteit van de besluitvorming, maar geen betrekking hebben op essentiële tekortkomingen.

3.1.1 Maatregelen ten aanzien van fietsen en touringcars

In het MER wordt bij de beschrijving van de huidige situatie aangegeven dat er weinig tot geen fietsstallingen aanwezig zijn. Ook wordt aangegeven dat er problemen zijn met de verkeerscirculatie en het parkeren van touringcars. Maatregelen om dit te verbeteren komen echter niet aan bod. Een betere regulering van het busverkeer en -parkeren zal bijdragen aan een verbetering van de verkeersveiligheid.

■ De Commissie adviseert te maatregelen te treffen om de mogelijkheden voor het stallen van fietsen bij het Rijksmuseum te verbeteren en om het busverkeer en –parkeren beter te reguleren.

BIJLAGEN

bij het toetsingsadvies over het milieueffectrapport
Het Nieuwe Rijksmuseum Amsterdam en de aanvulling daarop

(bijlagen 1 t/m 4)

BIJLAGE 1

Brief van het bevoegd gezag d.d. 11 september 2006 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen

Bezoekadres
Koninginneweg 1
1071 HZ Amsterdam

Postbus 51160
1007 ED Amsterdam
Telefoon 020 678 1678
Fax 020 678 1679

Gemeente Amsterdam
Stadsdeel Oud-Zuid

RVE Beleid en Communicatie
Afdeling Economie en Ruimte

1657-57

Retouradres: Postbus 51160, 1007 ED Amsterdam

Commissie voor de m.e.r.

VERZONDEN 12 SEP. 2006

2006/10815

mevrouw t.a.v. mw. G. Lesman
Postbus 2345
3500 GH UTRECHT

Datum 11 september 2006
Behandeld door A. Smits
Doorkiesnummer 020-2521376
Bijlage Besluit Stadsdeelraad d.d. 25-01-2006
Onderwerp MER Het Nieuwe Rijksmuseum

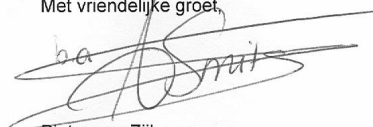
	Commissie voor de milieu-effectrapportage
ingekomen :	13 SEP. 2006
nummer	
dossier	1657-56 + 57
afgeleverd door :	Br

Geachte mevrouw Lesman,

Hierbij deel ik u mee dat het u eerder toegezonden milieueffectrapport Het *Nieuwe* Rijksmuseum samen met het ontwerp-vrijstellingsbesluit ex artikel 19 lid 1 WRO van 7 september t/m 18 oktober 2006 voor een ieder ter inzage ligt. Eventuele zienswijzen zullen direct aan u worden doorgezonden.

Voor de goede orde treft u bijgaand nog een kopie aan van het besluit van de Stadsdeelraad van 25 januari 2006, waaruit blijkt dat de richtlijnen conform het advies van de commissie m.e.r. zijn vastgesteld. Verder deel ik u mee dat het MER door het Dagelijks Bestuur van het stadsdeel in zijn vergadering van 21 juli 2006 aanvaardbaar is verklaard.

Met vriendelijke groet,

Pieter van Zijl
Projectmanager Rijksmuseum

Stadsdeel Oud-Zuid
Gemeente Amsterdam

BIJLAGE 2

Kennisgeving van het milieueffectrapport in "Het Parool" d.d. 31 augustus 2006

Kennisgeving

Voornemen tot verlenen van een vrijstelling van het bestemmingsplan

Het Dagelijks Bestuur van Stadsdeel Oud-Zuid is voornemens vrijstelling als bedoeld in artikel 19 lid 1 juncto artikel 19a van de Wet op de Ruimtelijke Ordening (WRO) te verlenen ten behoeve van de bouwaanvraag (126-3360) Rijksmuseum:

voor het veranderen en vernieuwen van het gebouw Stadhouderskade 42, de villa Hobbemastraat 21 en de Teekenschool Hobbemastraat 25; het oprichten van een gebouw tussen de villa en de Teekenschool; het oprichten van een gebouw tussen de Philipsvleugel Hobbemastraat 19 en Stadhouderskade 42; het oprichten van een ondergronds energiecentrum en een ondergrondse energiering; het oprichten van een gebouw voor twinopslag en nutsvoorzieningen; het oprichten van een bouwwerk t.b.v. een fietsstalling en het maken van tuintrappen.

Het ontwerpbesluit en bijbehorende stukken liggen van 7 september tot en met 18 oktober 2006 tijdens de openingstijden ter inzage bij onze informatiecentra op de stadsdeelkantoren van Stadsdeel Oud-Zuid.

Gedurende genoemde periode kunt u uw zienswijze met betrekking tot deze aanvraag schriftelijk of mondeling kenbaar maken. Uw schriftelijke zienswijze kunt u sturen aan het Dagelijks Bestuur van Stadsdeel Oud-Zuid, Postbus 51160, 1007 ED Amsterdam. Voor uw mondelinge reactie kunt u contact opnemen met de afdeling Vergunningen, via telefoonnummer 020-678 1678 (tussen 09.00 en 12.00 uur).

Kennisgeving

Milieueffectrapport (MER)
Het Nieuwe Rijksmuseum Amsterdam

Aanleiding
Het Stadsdeel Oud-Zuid heeft het Milieueffectrapport van het Rijksmuseum in Amsterdam ontvangen. Gedurende de periode van 7 september tot en met 18 oktober 2006 ligt het Milieueffectrapport ter inzage. Tijdens deze periode kan een ieder zienswijzen met betrekking tot het rapport indienen.

De m.e.r.-procedure
Het MER is een hulpmiddel bij de besluitvorming van de overheid, bedoeld om het milieubelang een voldoende rol te laten spelen. Het te nemen besluit betreft een vrijstelling als bedoeld in artikel 19, lid 1, Wet op de Ruimtelijke Ordening (de zelfstandige projectprocedure) ten behoeve van de voorgenomen vernieuwing van het Rijksmuseum. Dit voorgenomen vrijstellingsbesluit ligt gedurende de bovenvermelde periode eveneens ter inzage.

De voorgenomen activiteit

De Programmadirectie van Het Nieuwe Rijksmuseum heeft het voornemen om de bestaande bebouwing te vernieuwen (waaronder verbetering van de toegankelijkheid, de beveiliging, de publieksvoorzieningen, de brandveiligheid, bewaaronstandigheden en technische installaties) en nieuwbouw te realiseren (waaronder Azzà paviljoen, entree studiecentrum, energiecentrum en energiering). Om te beoordelen welke gevolgen de voorgenomen activiteiten hebben voor het milieu, is een MER opgesteld.

Waar kunt u het Milieueffectrapport inzien?

Voor het inzien van het milieueffectrapport kunt u terecht op de stadsdeelkantoren op de Koninginneweg 1 en Karel du Jardinstraat 65.

Hoe kunt u inspreken?

Het Stadsdeel Oud-Zuid nodigt u uit om uw mening (zienswijze) over het Milieueffectrapport te geven. U kunt dit zowel schriftelijk als mondeling doen.

Uw schriftelijke reactie kunt u binnen de hierboven genoemde periode sturen naar:

Het Dagelijks Bestuur van Stadsdeel Oud-Zuid, Postbus 51160, 1007 ED Amsterdam.

Voor uw mondelinge reactie kunt u contact opnemen met de afdeling Economie en Ruimte via telefoonnummer 020-678 1678.

Wat gebeurt er met uw reactie?

Stadsdeel Oud-Zuid bundelt alle reacties en stuurt deze naar de Commissie die het stadsdeel adviseert over de volledigheid en de kwaliteit van het Milieueffectrapport. De commissie kijkt daarbij ook naar de binnengekomen zienswijzen. Vervolgens nemen de Stadsdeelraad respectievelijk het Dagelijks Bestuur een besluit over het project.

Amsterdam, 30 augustus 2006.

Het Dagelijks Bestuur van Stadsdeel Oud-Zuid,

J.A.S. Boomgaardt, secretaris
E.J. de Vries, voorzitter

Gemeente Amsterdam Stadsdeel Oud-Zuid
Bzoekadressen: Koninginneweg 1 en Karel du Jardinstraat 65.
Telefoon: 020-678 1678

Voor meer informatie zie onze website: www.oudzuid.amsterdam.nl.

Voor het inzien van bovengenoemde stukken kunt u op beide locaties terecht tussen 8.30 uur en 17.30 uur. Bovendien is ons kantoor aan de Koninginneweg op maandagavond tot 19.00 uur geopend.

BIJLAGE 3

Projectgegevens

Initiatiefnemer: Programmadirectie Het Nieuwe Rijksmuseum Amsterdam

Bevoegd gezag: Bestuur van Stadsdeel Amsterdam Oud Zuid

Besluit: vrijstelling ex artikel 19.1 WRO

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994: C/D10.1

Activiteit: Verbouwing en vernieuwing van het Rijksmuseum te Amsterdam

Procedurale gegevens:

kennisgeving startnotitie: 20 september 2005

richtlijnenadvies uitgebracht: 1 december 2005

richtlijnen vastgesteld: 25 januari 2006

kennisgeving MER: 31 augustus 2006

toetsingsadvies uitgebracht: 19 december 2006

Bijzonderheden:

De vernieuwing bestaat uit de verbouwing, sloop en nieuwbouw van een aantal gebouwen. Er is sprake van een aantal ondergrondse werken.

Tijdens de toetsing constateerde de Commissie een essentiële tekortkoming in de beschrijving van de mogelijke beïnvloeding van de grondwaterstand in de omgeving van het Rijksmuseum als gevolg van de aanleg van de ondergrondse werken. Daarop heeft de initiatiefnemer een aanvulling opgesteld, bestaande uit twee rapporten: "Geohydrologisch onderzoek invloed kelders Rijksmuseum te Amsterdam", waarin de grondwatermodellering is onderbouwd en "Addendum bij het Milieueffectrapport Het Nieuwe Rijksmuseum Amsterdam", waarin de tekst van het MER over het onderwerp bodem en grondwater herschreven wordt. In de aanvulling is de geconstateerde tekortkoming opgelost.

De Commissie doet de aanbeveling om maatregelen te treffen om de mogelijkheden voor het stallen van fietsen bij het Rijksmuseum te verbeteren en om het busverkeer en -parkeren beter te reguleren.

Samenstelling van de werkgroep:

dr. ir. G. Blom (voorzitter)

ir. J.J. Cuijpers

ir. J. Termorshuizen

dr. C.J. Hemker

Secretaris van de werkgroep:

ir. J.M. Bremmer

BIJLAGE 4

Lijst van inspraakreacties en adviezen

nr.	datum	persoon of instantie	plaats	datum van ontvangst Cie. m.e.r.
1.	20061011	Stichting Monumentenbehoud Nederland	Amsterdam	20061026
2.	20061018	mr. J. van Bennekom	Amsterdam	20061026
3.	20061015	H. Vreugdenhil	Amsterdam	20061026
4.	20060906	Nederlands Genootschap van Insprekers	Diemen	20061026
5.	20061012	B. Cohen 2x	Amsterdam	20061026
7.	20061017	R. Haffmans	Amsterdam	20061026
8.	20060915	ir. H. Oortwijn	Amsterdam	20061026
9.	20061017	Comité Red de Ondergang	Amsterdam	20061026
10.	20061018	Stichting Gehandicapten Overleg Amsterdam	Amsterdam	20061026
11.	20061106	mr. J. van Bennekom	Amsterdam	20061109
12.	20061111	mr. J. van Bennekom	Amsterdam	20061218

**Toetsingsadvies over het milieueffectrapport
Het Nieuwe Rijksmuseum Amsterdam en de aanvulling daarop**

Het Rijksmuseum staat voor een vernieuwing. Zo wordt de entree verplaatst naar de zijwanden van de onderdoorgang en wordt een souterrain gerealiseerd voor presentatieruimtes. Een aantal gebouwen van het Rijksmuseum wordt verbouwd, een aantal gesloopt en er wordt een aantal nieuwe gebouwen gebouwd, ook buiten de hekken.

ISBN-10: 90-421-1941-1

ISBN-13: 978-90-421-1941-3